

«ХƏБƏР КӨЗЛƏЈИРƏМ»

Поэзия—Сабир Рүстәмханлы үчүн мугәддәсдир. О. Нәминшә жүксән һиссләрдән, дујгулардан, әмәлләрдән јазмага, ошлары һөстнә бир диллә охучулара чатдырмага чан атыр. Буну шаирин «Көнчлик» һөшријәти тәрәфиндән бурахылмыш «Хəбәр көзләјирәм» китабы бир даһа сүбүт едвр.

Шаирин кәндә гојуб кәлдији евә, ата-анаја, Әчәминини Атабөј мөгбәрәсинә, бир гарыш торпагы үчүн ајага галхан Халга, вәтәнә, Јардымлы дағларына, гәһрәмандыг һөгмәси охујан ушага, севдији ғыза, онун тәмиз, үлви мөнәбәәтнә һәср олуван шә'рләриндә догмадыг һиссләринин тәрәһнүмү күчләдүр.

С. Рүстәмханлы тәһизлији һәјәтдә һәр шәјдән уча тутур. Әлијриләрин, оғруларын гөһимә олан, түкүтүкдән, һиз-һиздән сечмәји бачаран, һәјәтдә тәһиз јашајан мәрд бир һиссан һагғында јаздыгы шә'р чох марағлыдыр:

Әриликләр ганад ачыб учалса белә

Бир ғырдача тәһизлијә әвәз олмамыш.

С. Рүстәмханлынын «Мәктүб» шә'риндән догма анасына етирафлары сәһимнәјәтлә долудур. Белә етираф нотлары кәндә, ушағлыг илләринә, достлара һәср етдији дикәр шә'рләриндә дә вардыр. «Хыналыг рәһкәләри» силәйләси дә шаирин мүнәффәгијәтидир. Хүсусилә «Тәһиз» адлы биринчи шә'р бәдһи вәситәләринин гүвәтләлији, фикри, мәһасы, јенилин һисси чәһәтдән тугтардылыгы илә кәснн сурәтдә о бириләриндән фәргләһир.

Мүәллиф тәһиз тәсвирләринә ичтиман мәзмун вермәји дә бачармышдыр:

Милјон ил мөнәмлик даһасы кедә

Тәһизә зирвәһин гәр тәчы дүшмәз.

Мин гуру гангалын ичиндә битә,

Бир ғызыл ләләһин рәһки дәјишмәз.

Лирик һиссләрин тәрәһнүмү С. Рүстәмханлынын јарадычылыгында әсәс апарычы гүвәәдир. Бу һиссләр һәјәтлә бағлы тәһин, һиссан һиссләрдир, охучуну дә бу һиссләрин тә'сири алтына салмаг иғтидарына маликдир. Мәселән, «Консерваторијадә сон имтаһан» шә'риндә мәһналы бир ләһнә вардыр. Мүәллиф бу ләһнәдә ајрылыгдан доған һәсрәти даһа күчлә, даһа тә'сирли вермәјә мүнәффәг олмушдур. «О Јолда бир тәһна гу гушу учар», «Һөгигәт», «Гар һағлы», «Хөшбәхтлик» мүнәффәһан бир ләһнә илә һисс вә дујгуларын говушмасындан јаранмыш мәһналы шә'рләрдир.

Онун лирик шә'рләриндә көнчликдән доған бир һәрәрәт, бир чыгғынлыг, бир еһтирас вардыр. Сәһки шаир үчүн өтәри бир дујгу дәјилдир. «сөвди, бу сәвкинн көрәк горујаг» дәјә хошбәхтлији дә, сәәдәти дә бу сәвиндә көрүр. Беләликдә, тәһизлик онун сәвкин шә'рләриндә дә әсәс мотив кими сәсләһир. Ајрылыг, кәдәр, сәвкинә говушмамаг мәһна һардаса көнчлик сәһиләриндән, үлви, мугәддәс дујгулара хөр бахмагдан ирәли кәһир. Јери кәлдикчә, С. Рүстәмханлы белә һаллары дә өз лирикәсында әвәс етдирир. Бу һиссләр, бу дујгулар онун шә'рләринин әсәс мајасына, мотивнә чеврилir.

«Бүтөлүк» поэмасы Вјетнам халғынын азадлыгы угрунданы мубаризәјә һәср олунмушдур. Шаирин гәләмә алдыгы бу мөвзу өз чәрчивәсиндән хәјли кәһара чыхса да, онун бүтүн фикирләри, һиссләри, дујгулары бу мөвзунун орбитиндә фырланыр. Мүәллиф азадлыгын, бирлигин, мүстәғиллијин көзәллијини мұасир дөврүн проблемләри, индијәтләри фонунда вермәјә чалышмышдыр.

Шаирин тәрәһнүм етдији көзәллик, достлуғ, жүксәклик, азадлыг, бирлик, јолдашылыг, нәчиблик кими дујгулар һамыја догмадыр. Белә догма һиссләрдән бәһс едән марағлы, мәһналы шә'рләр охучу үчүн дә догмалашыр вә о бу шә'рләрин мүәллифинә өз имкандарыны кенишләндирмәһи, ганадларыны бәркитмәһи, жүксәвләрә доғру вүсәт көтүрмәһи араулајыр.